

EL TURISME I EL MEDI AMBIENT

I- EL TURISME I L'ENTORN NATURAL (1)

- El turista no busca únicament la qualitat dels serveis (restauració, allotjament, transports...), sinó també en igual mesura la qualitat dels béns o destins turístics: per aquest motiu tenen cada vegada més importància les tècniques jurídiques de conservació de l'entorn natural que són:
 - l'avaluació d'impacte ambiental;
 - la subjecció a una autorització administrativa prèvia de les activitats molestes, insalubres, nocives o perilloses;
 - el control de la contaminació acústica, atmosfèrica, etc.;
 - la conservació de la flora i fauna silvestre.
 - (1) Contingut tret del manual *Derecho del turismo* de David Blancuer Criado
-

- Un dels instruments importants per a portar a cap la conservació de l'entorn natural és l'Agenda 21 Local fruit de la conferència de les Nacions Unides per al Medi Ambient i el Desenvolupament de l'any 1992. Per al desenvolupament sostenible és clau el paper de l'administració local.
- Conceptes clau en la conservació de l'entorn natural són:
 - a) El “desenvolupament sostenible” és una de les directrius que guien les actuals polítiques públiques en matèria de turisme. Es tracta de buscar un punt d'equilibri entre evolució (de l'economia) i conservació (de la natura). Ex.: turisme rural.

- Un altre concepte clau és la sostenibilitat, que és l'equilibri entre la satisfacció de les necessitats del present sense posar en perill la capacitat de les generacions futures per a aconseguir les seues pròpies necessitats.
- Un altre concepte clau és el principi de “qui contamine que pague”.

TÈCNIQUES JURÍDIQUES DE CONSERVACIÓ DE L'ENTORN NATURAL

○ AVALUACIÓ DE L'IMPACTE AMBIENTAL

És la manera més eficaç per a evitar els atemptats contra la natura, proporciona una major fiabilitat i confiança a les decisions que s'han d'adoptar, perquè permet elegir, entre les diferents alternatives possibles, aquella que millor salvaguarde els interessos generals des d'una perspectiva global i integrada i tenint en compte tots els efectes derivats de l'activitat projectada. Hi ha moltes activitats que s'han de sotmetre a avaluació d'impacte ambiental (p. ex. construcció d'autopistes, autovies, línies de ferrocarril, aeroports, instal·lacions químiques...). La llei estatal que regula l'avaluació de l'impacte ambiental és la Llei 21/2013, de 9 desembre, d'avaluació ambiental.

És, per tant, el procediment administratiu instrumental respecte a l'autorització de projectes mitjançant el qual s'analitzen els possibles efectes significatius sobre el medi ambient dels projectes. Aquest procediment se subjecta, entre altres, a algun d'aquests principis:

- Protecció i millora del medi ambient.
- Qui contamina paga.
- Desenvolupament sostenible.
- Participació pública.
- Integració dels aspectes ambientals en la presa de decisions.

Hi ha un òrgan administratiu específic que s'encarrega d'aquesta feina: l'òrgan administratiu competent en matèria ambiental.

○ LES ACTIVITATS QUALIFICADES

Són les activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses.

Els instruments d'intervenció sobre aquestes activitats i la seua classificació es regulen amb una llei autonòmica.

Són activitats molestes les que constitueixen una incomoditat pels sorolls o vibracions que produeixen o pels fums, gasos, olors (ex. olor de la cuina d'un restaurant, soroll d'una discoteca).

Són activitats insalubres les que donen lloc a desprendiments o evacuació de productes que poden resultar directament o indirectament perjudicials per a la salut humana.

Són activitats nocives les que poden ocasionar danys a l'agricultura, massa forestal, pecuària, etc.

Són activitats perilloses les que tenen per objecte fabricar, manipular, o guardar productes que puguen originar riscos greus per explosions, combustions, etc.

El desenvolupament de totes aquestes activitats se subjecta a la prèvia obtenció d'una autorització o llicència municipal i per al seu atorgament s'estableix un procediment específic que persegueix una doble finalitat:

- Urbanística: garantir que la ubicació de l'activitat siga l'adequada i s'ajuste al planejament urbanístic (p. ex. no es pot situar una pirotècnia al centre urbà).
- Protecció de l'entorn natural: fixar mesures que controlen o pal·lien el caràcter molest, insalubre, nociu o perillós de l'activitat.

Per a posar en funcionament l'activitat, no sols fa falta obtenir l'autorització o llicència anterior, sinó que, una vegada atorgada la llicència, els serveis tècnics municipals han de fer una visita d'inspecció per a comprovar el compliment de les mesures de correcció, i així, si tot és correcte, expedeixen l'acta de comprovació favorable.

○ LA CONTAMINACIÓ ACÚSTICA

El turista moltes vegades busca la tranquil·litat i aquesta es pot veure afectada pel soroll. S'han d'adoptar mesures de prevenció i control com són:

- insonorització de locals i establiments públics;
- restricció de circulació a algunes hores concretes o en llocs determinats.

L'article 45 de la Constitució Espanyola estableix que tots tenen dret a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, així com el deure de conservar-lo, els poders públics han de procurar per la utilització racional de tots els recursos naturals, amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de vida i defensar i restaurar el medi ambient.

Mitjançant la qualificació de l'ús del sòl poden crear-se zones acústicament protegides perquè no es permet que el sòl s'utilitzi per a activitats que provoquen soroll (espectacles públics, sales de ball, discoteques, bars...).

Per altra part també s'evita la contaminació acústica mitjançant les auditories sobre sorolls, que és un procés d'avaluació sistemàtica, objectiva, independent i periòdica en matèria de sorolls i vibracions. L'objectiu d'aquestes és l'establiment i aplicació, per part de les empreses o institucions, de sistemes de gestió interns per a la protecció contra el soroll i les vibracions.

Tots els projectes d'obres o instal·lacions industrials, comercials o de serveis que puguin provocar sorolls o vibracions han d'acompanyar-se d'un estudi justificatiu del compliment de les mesures contra la contaminació acústica. No es poden posar en funcionament activitats mentre no estiga comprovat que es compleix la normativa sobre contaminació acústica.

Una vegada iniciada l'activitat també es poden fer inspeccions per a comprovar que les activitats i instal·lacions compleixen la normativa. Si no la compleixen, es poden incoar els corresponents procediments sancionadors o bé acordar-se mesures correctores o de control.

II- INCIDÈNCIA MEDIAMBIENTAL SOBRE EL TURISME (LA CONSERVACIÓ DE LA NATURA). LLEI 42/2007, DE 13 DE DESEMBRE, DEL PATRIMONI NATURAL I DE LA BIODIVERSITAT

○ ELS PLANS D'ORDENACIÓ DE RECURSOS NATURALS

□ Article 16. Plans d'ordenació dels recursos naturals

□ 1. Els plans d'ordenació dels recursos naturals són l'instrument específic per a la delimitació, tipificació, integració en xarxa i determinació de la seua relació amb la resta del territori, dels sistemes que integren el patrimoni i els recursos naturals d'un determinat àmbit espacial, amb independència d'altres instruments que puga establir la legislació autonòmica.

□ 2. El Ministeri de Medi Ambient, amb la participació de les comunitats autònomes, elabora, en el marc del Pla estratègic estatal del patrimoni natural i de la biodiversitat, unes directrius per a l'ordenació dels recursos naturals a les quals, en tot cas, han d'ajustar-se els plans d'ordenació dels recursos naturals que aproven les comunitats autònomes. Aquestes directrius s'aproven mitjançant reial decret, en un termini màxim de dos anys, després de l'informe del Consell Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat.

□ 3. És objecte d'aquestes directrius l'establiment i la definició de criteris i normes generals de caràcter bàsic que regulen la gestió i l'ús dels recursos naturals, d'acord amb el que estableix la present llei.

- **ESPAIS NATURALS PROTEGITS**
- Article 29. Classificació dels espais naturals protegits
- En funció dels béns i valors a protegir, i dels objectius de gestió a complir, els espais naturals protegits, siguin terrestres o marins, es classifiquen, almenys, en alguna de les següents categories:
 - a) Parcs.
 - b) Reserves naturals.
 - c) Àrees marines protegides.
 - d) Monuments naturals.
 - e) Paisatges protegits.

- 1. Els parcs són àrees naturals, que, per raó de la bellesa dels seus paisatges, la representativitat dels seus ecosistemes o la singularitat de la seua flora, de la seua fauna o de la seua diversitat geològica, incloses les seues formacions geomorfològiques, posseeixen uns valors ecològics, estètics, educatius i científics la conservació dels quals mereix una atenció preferent.
- 2. Els parcs nacionals són aquells espais, susceptibles de ser declarats com a parcs, la conservació dels quals es declara d'interès general de la nació (ex.: Covadonga, Teide, Picos de Europa, Parc Nacional d'Ordesa). Es regulen amb la seua legislació específica.

- Les reserves naturals

- 1. Les reserves naturals són espais naturals, la creació dels quals té com a finalitat la protecció d'ecosistemes, comunitats o elements biològics que, per la seua raresa, fragilitat, importància o singularitat mereixen una valoració especial. (exemples: reserva natural de les illes Columbretes, l'Albufera i la Marjal).

- Àrees marines protegides

- 1. Les àrees marines protegides són espais naturals designats per a la protecció d'ecosistemes, comunitats o elements biològics o geològics del medi marí, incloses les àrees intermareal i submareal, que per raó de la seua raresa, fragilitat, importància o singularitat, mereixen una protecció especial. Poden adoptar aquesta categoria específica o protegir-se mitjançant qualsevol altra figura de protecció d'àrees prevista en aquesta Llei; en aquest cas, el seu règim jurídic és l'aplicable a aquestes altres figures, sense perjudici de la seua inclusió en la xarxa d'àrees marines protegides (exemples: illa de Tabarca, àrea marina d'Orpesa i Benicàssim, l'almadrava de Dénia...).

- □ 1. Els monuments naturals són espais o elements de la naturalesa constituïts bàsicament per formacions de notòria singularitat, raresa o bellesa, que mereixen ser objecte d'una protecció especial (exemples: el Camí dels Pelegrins de les Useres Castelló).
- Els paisatges protegits
 - 1. Paisatges protegits són parts del territori que les administracions competents, a través del planejament aplicable, pels seus valors naturals, estètics i culturals, i d'acord amb el Conveni del paisatge del Consell d'Europa, consideren mereixedors d'una protecció especial.

